

Τμήμα Προστασίας
26/7/17

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

Αριθ. Πρωτ. 62342/1878

Ν. Ψυχικό, 6-7-2017

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
& ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΔΑΣΩΝ

ΠΡΟΣ: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
Γρ. Συντονιστή

Κατεχάκη 56
11525 ΑΘΗΝΑ

Ταχ. Δ/ση : Λ. Μεσογείων 239
Ταχ. Κώδικας : 154 51
Πληροφορίες: Γρ. Δντου
Τηλέφωνο : 210-3725710
FAX : 210-3725712
e-mail: p.christakopoulos@attica.gr

26/7/17
Φ. Δ. Δ. Δ.
52-117

ΚΟΙΝ. Δ/ση Δασών Πειραιά
Αγ. Διονυσίου 5
185 45 ΠΕΙΡΑΙΑΣ ✓

ΘΕΜΑ: «Απόψεις επί του δασικού ή μη χαρακτήρα έκτασης»

ΣΧΕΤ: Η αριθ. οικ. 52504/1196/26-6-2017 εντολή σας

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με την αριθ. 39216/1659/11-5-2017 πράξη χαρακτηρισμού του Δασάρχη Πειραιά, χαρακτηρίστηκε μεταξύ άλλων και το τμήμα 8 έκτασης 36,918 στρεμμάτων ως δασική έκταση της παρ. 2 του αρθρ. 3 του Ν. 998/79, ως ισχύει. Με την εισήγηση του Δασολόγου Νάκου Δημητρίου της Διεύθυνσης Δασών Πειραιά διατυπώθηκε η γνώμη περί της μη άσκησης αντιρρήσεων κατά της ανωτέρω πράξης χαρακτηρισμού. Με την ανωτέρω σχετική του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, μας δόθηκε η εντολή για την έκφραση απόψεων επί του δασικού ή μη χαρακτήρα του τμήματος 8. Για την εκτέλεση της εντολής προβήκαμε σε αυτοψία της έκτασης και εκτίμηση στοιχείων επί σειράς αεροφωτογραφιών του Δασαρχείου Πειραιά και ορθοφωτοχαρτών της Υπηρεσίας μας. Από τις ενέργειές μας αυτές προέκυψαν τα εξής:

B. ΑΥΤΟΨΙΑ-ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΕΡΟΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ ΚΑΙ ΟΡΘΟΦΩΤΟΧΑΡΤΩΝ

Κατά την αυτοψία διαπιστώθηκε ότι η έκταση του τμήματος 8 αποτελείται από δύο διακριτά τμήματα, ένα τμήμα (Α) έκτασης 13,860 στρεμμάτων, στο οποίο κυριαρχεί η θαμνώδης μορφή βλάστησης και ένα τμήμα (Β) έκτασης 23,058 στρεμμάτων, στο οποίο κυριαρχεί η δενδρώδης μορφή βλάστησης.

Στη συνέχεια παρατίθεται αποσπάσματα αεροφωτογραφιών και ορθοφωτοχαρτών, στα οποία φαίνονται τα τμήματα (A) και (B):

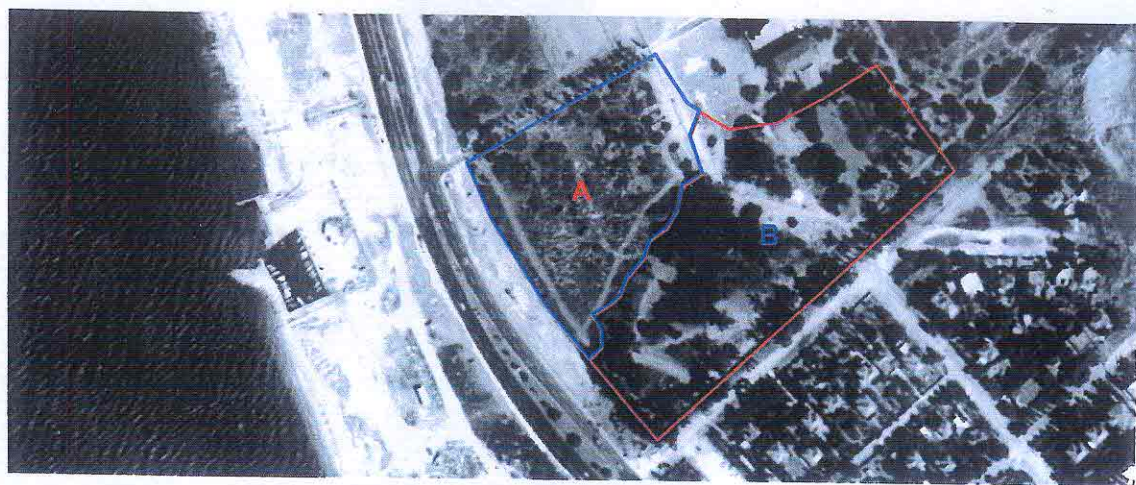
1939

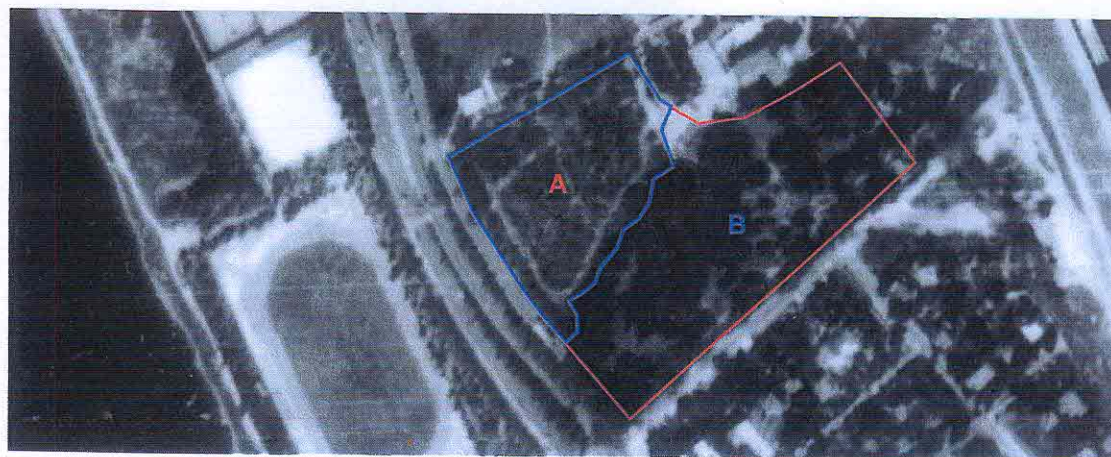
1945

1960

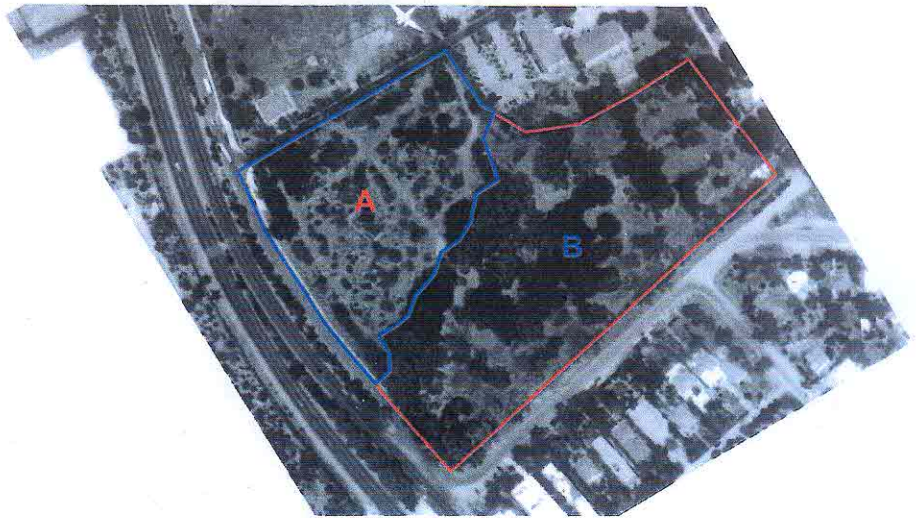
1969

1987

1989

1997

2007

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Δασική βλάστηση εντός του τμήματος Β

Φυσική αναγέννηση χαλεπίου πεύκης στο τμήμα Β

Φρυγανική βλάστηση (Αδανιές) στο τμήμα Α

Θάμνωση και δειρμόδης δασική βλάστηση στο τμήμα Β

Δενδρώδης-θαμνώδης-φρυγανώδης μορφή βλάστησης στο τμήμα Α

Μεταφερθέν αρχαίο τείχος στο τμήμα Α

Γ. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την εκτίμηση των στοιχείων των ανωτέρω αεροφωτογραφιών και ορθοφωτοχάρτων σε συνδυασμό με τα στοιχεία της αυτοψίας προέκυψαν τα εξής:

ΤΜΗΜΑ Α: Η έκταση του τμήματος Α ανέρχεται στα 13,860 στρέμματα. Στην αεροφωτογραφία του έτους 1939 είναι εμφανείς ανθρώπινες επεμβάσεις εντός της έκτασης (μονοπάτια κλπ). παρατηρούνται επίσης διάσπαρτοι θάμνοι ειδών που δεν μπορούν να προσδιοριστούν, σε ποσοστό μεγαλύτερο του 15%. Ο τρόπος κατατομής της βλάστησης είναι τυχαίος χωρίς κάποια διάταξη και αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι θάμνοι είναι δασικής μορφής.

Η ίδια εικόνα ως ανωτέρω, παρατηρείται και στον ορθοφωτοχάρτη του έτους 1945. Οι ανθρώπινες επεμβάσεις είναι λιγότερο εμφανείς κατά το έτος αυτό.

Κατά το έτος 1960 παρατηρούνται κάποιες επί πλέον ανθρώπινες επεμβάσεις στο ΒΑ τμήμα της έκτασης. Η κάλυψη της δασικής βλάστησης δεν έχει διαφοροποιηθεί σημαντικά.

Κατά το έτος 1969 παρατηρούνται νέες ανθρώπινες επεμβάσεις, όπως διάνοιξη κάποιων ζωνών (δρόμων) στο Ν και Α τμήμα καθώς και ισοπέδωση ακριβώς στο Β όριο του τμήματος.

Κατά το έτος 1987 δεν παρατηρούνται νέες ανθρώπινες επεμβάσεις, η κάλυψη και η ανάπτυξη της βλάστησης έχουν αυξηθεί σημαντικά, ενώ φαίνεται να έχει ήδη μεταφερθεί εντός της έκτασης ένα αρχαίο τείχος σχήματος Π, το οποίο υπάρχει και σήμερα.

Το έτος 1989 η κατάσταση δεν έχει αλλάξει σημαντικά με την πάροδο δύο ετών. Στο ΒΔ όριο της έκτασης διακρίνεται δενδροστοιχία ευκαλύπτων στην άκρη του δρόμου με τον οποίο συνορεύει η έκταση.

Το έτος 1997 η κατάσταση παραμένει η ίδια.

Η κατάσταση δεν διαφοροποιείται σημαντικά κατά το έτος 2007. Επί του ορθοφωτοχάρτου του έτους αυτού η κάλυψη της βλάστησης αυξάνει ελαφρά σε σχέση με την κάλυψη του έτους 1997.

Από την διενεργηθείσα αυτοψία προέκυψε ότι η δασική θαμνώδης βλάστηση αποτελείται από τα εξής είδη:

Πουρνάρι (*Quercus coccifera*)

Σχίνος (*Pistacia lentiscus*)

Αγριελιά (*Olea europaea*)

Ασπάλαθος (*Calicotome villosa*)

Κέδρος (βένιο) (*Juniperus phoenicea*)

Ρείκι (*Erica arborea*)

Σε πολύ μικρό βαθμό διαπιστώθηκε και η παρουσία φρυγάνων όπως: Θυμάρι (*Thymus capitatus*), θρούμπι (*Satureja thymbra*), λαδανιά (*Cistus creticus*), σπαράγγι (*Asparagus* sp.) και αφάνα (*Genista acathoclada*). Διαπιστώθηκε επίσης η ύπαρξη ελάχιστων δέντρων πεύκων περιμετρικά της έκτασης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το τμήμα Α από το έτος 1939-σήμερα ήταν και είναι δασικής μορφής παρά τις κάποιες ανθρώπινες επεμβάσεις που παρατηρήθηκαν κατά το παρελθόν. Η κάλυψη της θαμνώδους δασικής βλάστησης ανέρχεται σήμερα στο 50% περίπου.

ΤΜΗΜΑ Β. Η έκταση του τμήματος Β ανέρχεται στα 23,06 στρέμματα. Από εκτίμηση των αεροφωτογραφιών του έτους 1939, προκύπτουν ανθρώπινες επεμβάσεις εντός της έκτασης (μονοπάτια, διάδρομοι, ισοπεδώσεις μικρών τμημάτων). Δεν προκύπτει κάποιο είδος καλλιέργειας στην έκταση. Σε κάποια τμήματά της παρατηρούνται και λίγα μεμονωμένα δέντρα, μικρής ανάπτυξης, καθώς και θάμνοι η ταυτότητα των οποίων δεν μπορεί να εξακριβωθεί.

Από τον ορθοφωτοχάρτη του έτους 1945 προκύπτει ότι στο Β-Δ-ΒΑ μέρος του τμήματος είναι εμφανής η ύπαρξη δέντρων και θάμνων, κατά πάσα πιθανότητα δασικών.

Κατά το έτος 1960 παρατηρούνται ανθρώπινες επεμβάσεις στο Β, ΒΑ τμήμα της έκτασης. Η κάλυψη βλάστησης εντός του συνόλου της έκτασης έχει αυξηθεί σημαντικά τόσο των δέντρων όσο και των θάμνων, ενώ παρατηρείται και σημαντική καθ' ύψος αύξηση των δέντρων-θάμνων. Παρατηρείται ύπαρξη σημαντικής βλάστησης (δενδρώδους-θαμνώδους) και επί της έκτασης που το έτος 1945 δεν έφερε δασική βλάστηση.

Το έτος 1969 παρατηρείται επιφανειακή ισοπέδωση πολλών τμημάτων εντός της έκτασης με καταστροφή κυρίως υπορρόφου θαμνώδους βλάστησης.

Κατά το έτος 1987 τα ισοπεδωμένα τμήματα φαίνεται να έχουν εν πολλοίς καλυφτεί από θαμνώδη βλάστηση καθώς και από την κόμη των δένδρων που έχουν αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο.

Στην έγχρωμη αεροφωτογραφία του έτους 1989 τα ισοπεδωμένα τμήματα φαίνονται πιο καθαρά και η κάλυψη της βλάστησης σε κατά τι μικρότερο ποσοστό. Πιθανόν η σκοτεινότητα και μη καθαρότητα της αεροφωτογραφίας του έτους 1987 να δημιουργεί μια υπερεκτίμηση στη κάλυψη της βλάστησης κατά το έτος αυτό.

Κατά το έτος 1997, τα ισοπεδωμένα τμήματα έχουν αυξηθεί σημαντικά σε έκταση, παρατηρείται δε και καταστροφή βλάστησης σε μικρή έκταση.

Επί του ορθοφωτοχάρτου του έτους 2007, η έκταση δεν παρουσιάζει σημαντική διαφοροποίηση, παρά τις παρατηρούμενες μικρές αυξομειώσεις των ισοπεδωμένων τμημάτων κατά θέσεις.

Ευκάλυπτος

Κυπαρίσσι ορθόκλαδο

Δάφνη

Κουτσουπιά

Πικροδάφνη

Πρόνος

Χαρουπιά

Πεύκα

Πουρνάρι

Σχίνος

Ασπάλαθος

Αγριελιά

Λαδανιές

Σπαράγγια

Καλάμια

Παρατηρήθηκε επίσης και μικρός αριθμός μη δασικών φυτών όπως μουσμουλιά, συκιά, μουριά κ.ά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το σύνολο της έκτασης του τμήματος Β κατά το έτος 1939 είχε την χορτολιβαδική μορφή. Στη συνέχεια άρχισε να αναπτύσσεται η θαμνώδης βλάστηση και τμήματα της έκτασης να εμφανίζουν δασική μορφή. Από το 1960 και στη συνέχεια παρατηρείται αύξηση του ποσοστού κάλυψης της βλάστησης καθώς και σημαντική καθ' ύψος αύξηση. Η αύξηση αυτή οφείλεται στην φυσική εξέλιξη της υπάρχουσας φυσικής βλάστησης καθώς και σε φυτεύσεις άλλων ειδών, προφανώς για αναβάθμιση της αισθητικής του τοπίου.

Με βάση τα ανωτέρω εκτεθέντα, προκύπτει σαφώς και χωρίς αμφισβήτηση η δασική μορφή επί του συνόλου της έκτασης του τμήματος Β.

ΤΕΛΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το σύνολο της έκτασης των 36,918 στρεμμάτων, η οποία ευρίσκεται εντός ευρύτερης έκτασης 6.205,677 στρεμμάτων εντός των ορίων των Δήμων Ελληνικού Αργυρούπολης, Αλίμου και Γλυφάδας του νομού Αττικής, έχει σήμερα δασική μορφή.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΚΡΑΒΒΑΡΙΤΗ ΛΟΥΙΖΑ
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Με εντολή Γ.Γ.Α.Δ.Α

Ο Δ/ντής

Χριστακόπουλος Παύλος
Δασολόγος